

ارزیابی زیست محیطی پروژه‌های احداث شهرک‌های صنعتی (مطالعه موردی شهرک صنعتی اندیمشک ۲)

مهرنوش رسولی^۱، مژگان حسینی^۲، سعید حاجی علی گل^۳، فریبرز محمدی^۴

۱- کارشناس محیط زیست - شرکت مهندسی مشاور بنا بر ج

۲- کارشناس عمران - شرکت مهندسی مشاور بنا بر ج

۳- کارشناس ارشد هیدرولیک شرکت مهندسی مشاور شاراب

۴- کارشناس ارشد آبیاری و زهکشی شرکت مهندسی مشاور شاراب

hj-sd@yahoo.com

خلاصه

شهرک‌های صنعتی فضاهایی هستند که در برنامه‌ریزی‌های صنعتی، ملی، منطقه‌ای و طرح‌ریزی‌های کالبدی به عنوان ابزار سیاسی بکار گرفته می‌شوند و هدف نهایی آنها دستیابی به توسعه پایدار می‌باشد. پروژه‌های احداث و ایجاد شهرک‌های صنعتی معمولاً با اثرات مثبت و منفی و تغییرات اکولوژیکی متوالی همراه خواهند بود که در قالب ارزیابی اثرات زیست محیطی شناخته می‌شوند. در مطالعات ارزیابی اثرات زیست محیطی شهرک صنعتی اندیمشک ۲، محدوده مورد بررسی در ۶ کیلومتری جنوب غربی شهرستان اندیمشک واقع شده است. مساحت منطقه طرح ۴۵۰ هکتار و هدف از انجام این تحقیق، شناسایی و بررسی ابعاد اثرات زیست محیطی پروژه مذکور است. برای انجام مطالعات ارزیابی اثرات پروژه ابتدا وضعیت موجود محیط زیست منطقه در محدوده‌های زیست محیطی (بالفصل و تحت نفوذ) بررسی شده سپس با استفاده از اطلاعات فنی طرح، پیش‌بینی و ارزیابی آثار صورت گرفته است. برای ارزیابی پروژه از روش ماتریس لئوپولد استفاده شده است. نتایج حاصله از ارزیابی زیست محیطی طرح بیانگر بالا بودن میزان اثرات مثبت نسبت به اثرات منفی آن است. در نهایت نیز برنامه مدیریت زیست محیطی طرح شامل ساختار HSE، مدیریت پسماند و مدیریت ریسک با توجه به دیدگاه‌های جدید سایر کشورها و سازمانها در این زمینه تدوین شده است.

کلمات کلیدی: ارزیابی زیست محیطی - شهرک صنعتی - ماتریس لئوپولد - ساختار HSE

مقدمه

پروژه‌های احداث و ایجاد شهرک‌های صنعتی معمولاً با یک سری اثرات و تغییرات اکولوژیکی متوالی همراه خواهند بود. بعضی از این اثرات نه تنها به پایداری بلند مدت شهرک‌های صنعتی خسارت وارد می‌آورد بلکه به منابع طبیعی نیز آسیب می‌رساند. تغییرات نامطلوب و ناخواسته تنها محدود به افزایش آلودگی یا نابودی زیستگاه‌های گیاهان و جانوران بومی نمی‌گردد بلکه تمامی اجزاء محیط زیست از جمله آب، خاک، هوا، انرژی و سیستم‌های اقتصادی و اجتماعی را نیز در بر می‌گیرد.

در مجموع در شهرک‌های صنعتی، واحدهای تولیدی بدون توجه به مسائل زیست محیطی مانند ایجاد فضای سبز، وجود سیستم تصفیه فاضلاب، دفع اصولی مواد زائد جامد، وجود درمانگاه، جاده مناسب برای حمل و نقل کالا، در کنار هم مجتمع شده‌اند بدون آنکه اهداف کلی از ایجاد شهرک‌های صنعتی که همانا منافع اقتصادی - اجتماعی و محیط زیست از تجمع واحدهای تولیدی در یک مکان می‌باشد در مورد آنان رعایت شده باشد. آفرینش فرصت‌های شغلی و به دنبال آن اشغال فضا، دست اندازی زمین‌های زراعی و منابع طبیعی و ایجاد آلودگی‌های زیست محیطی، از جمله آثار و پیامدهای خواسته و ناخواسته فعالیت‌های توسعه صنعتی است.

در این طرح ارزیابی اثرات زیست محیطی برای دو فاز ساختمانی و فاز بهره‌برداری به تفکیک با ارائه روش‌های متداول و موثر در زمینه پیش‌بینی، ارزیابی اثرات و اقدامات اصلاحی برای کاهش اثرات منفی زیست محیطی آن صورت گرفته است.